

Уставни суд
Немањина 26
11000 Београд

ИНИЦИЈАТИВА ЗА ОЦЕНУ УСТАВНОСТИ И ЗАКОНИТОСТИ ПРАВИЛНИКА О КОРИШЋЕЊУ ЈАВНИХ ПАРКИРАЛИШТА И УКЛАЊАЊУ НЕПРОПИСНО ПАРКИРАНИХ ВОЗИЛА (Службени гласник града Лесковца, бр. 16/2009 и 5/2010)

у три примерка са два прилога

Подносилац иницијативе:
Удружење „Народни парламент“
Ђорђа Лешњака 7
16000 Лесковац

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Правилник о коришћењу јавних паркиралишта и уклањању непрописно паркираних возила (Службени гласник града Лесковца, бр. 16/2009 и 5/2010) донео је директор привредног друштва „Паркинг систем и гараже Л.Е.“, доо Лесковац. „Правни основ“ за доношење оспореног Правилника је чл. 14. Уговора о обављању комуналне делатности одржавања јавних простора за паркирање и решење стационарног саобраћаја на територији града Лесковца, бр. 352-8/09-I, закљученог 31.08.2009. године између Скупштине града Лесковца и привредног друштва „Паркинг систем и гараже“ доо Београд, матичног предузећа привредног друштва „Паркинг систем и гараже Л.Е.“, доо Лесковац. Додатно, „правни основ“ за доношење оспореног Правилника „пружа“ и члан 9. став 1. Одлуке о јавним паркиралиштима (Сл. гласник града Лесковца, бр. 18/09 и 20/11).

Одредбама чл. 23. Закона о комуналним делатностима (Сл. гласник РС, број 16/97 и 42/98) прописано је да јавно комунално предузеће, односно друго предузеће или предузетник коме је поверена комунална делатност, одлучује о цени комуналне услуге, уз сагласност Скупштине јединице локалне самоуправе, односно надлежног органа јединице локалне самоуправе.

Одредбама чл. 20. тачка 5. Закона о локалној самоуправи (Сл. гласник РС, број 129/07) прописано је да општина, односно град, уређује и обезбеђује обављање и развој комуналних делатности, као и да уређује и обезбеђује организационе, материјалне и друге услове за њихово обављање.

Наведене одредбе Закона о комуналним делатностима и Закона о локалној самоуправи, по мишљењу подносиоца иницијативе, не предвиђају овлашћење јавног предузећа, односно другог предузећа или предузетника коме је поверена комунална делатност, да доноси акт којим се уређују „услови и начин коришћења, уређења и одржавања јавних паркиралишта, пружања услуга паркирања на територији града Лесковца“ (члан 1. оспореног Правилника). Заправо, из наведених одредаба Закона о комуналним делатностима и Закона о локалној самоуправи произилази да јавно предузеће, односно друго предузеће или предузетник коме је поверена комунална делатност својим актом може уредити само цене комуналне услуге, али и то уз сагласност Скупштине јединице локалне самоуправе, односно надлежног органа јединице локалне самоуправе јер је јединица локалне самоуправе заправо надлежна да уреди организационе, материјалне и друге услове за обављање комуналне делатности, па самим тим и услове и начин коришћења, уређења и одржавања јавних паркиралишта, те пружања услуга паркирања.

Узевши у обзир наведено, подносилац иницијативе сматра да оспорени Правилник у целини није у сагласности са законом, а како према чл. 195. став 1. Устава Републике Србије, сви општи акти морају бити у сагласности са законом, оспорени Правилник није у сагласности ни с Уставом.

Подносилац иницијативе, независно од горе истакнуте несагласности оспореног Правилника с Уставом и законом, истиче и да оспорени Правилник садржи више одредби које су по мишљењу подносиоца иницијативе такође супротне и Уставу и закону, а због чега их подносилац иницијативе засебно оспорава.

Ово нарочито узевши у обзир и овлашћења Суда у смислу чл. 54. став 1. Закона о Уставном суду и чињенице да су поменуте одредбе веома заступљене у сличним актима којима се уређује рад предузећа којима је поверена комунална делатност јавних паркиралишта, те се исте често понављају у различитим општина актима, без обзира да ли је одређени акт донео надлежни орган јединице локалне самоуправе у складу са Законом о комуналним делатностима и Законом о локалној самоуправи, или је акт усвојен од стране предузећа којем је поверена комунална делатност јавних паркиралишта, као што је код оспореног Правилника случај.

- Тако је одредбама **чл. 24. став 1.** оспореног Правилника уређено да *„Привредно друштво јесте дужно да обезбеди и спроведе уклањање непрописно паркираних возила корисника са зелених или других јавних површина без сагласности органа градске управе, као и возила корисника који поступају супротно члану 11. овог Правилника“*.

Овим одредбама, сва возила која су заустављена, односно паркирана супротно чл. 11 оспореног Правилника категоришу се заправо као „непрописно паркирана возила“, те привредно друштво „Паркинг систем и гараже Л.Е.“, доо Лесковац својим актом уређује сопствено овлашћење за спровођење „посебних мера и овлашћења“, у смислу чл. 278. став 2. тачка 12. Закона о безбедности саобраћаја на путевима (Сл. гласник РС; број 41/09 и 53/10) над таквим возилима. Тако се чланом 24. оспореног Правилника заправо прописује да су „непрописно паркирана возила“ и она возила која су паркирана „дуже од времена предвиђеног за паркирање у датој зони“ (чл. 11. оспореног Правилника) што је по мишљењу подносиоца иницијативе одредба противна Закону о безбедности саобраћаја на путевима, који не садржи одредбе којима се прописује да се уклањање, односно премештање возила предузима кад су возила паркирана „дуже од времена предвиђеног за паркирање у датој зони“, или да иста постају „непрописно паркирана“ тренутком истека плаћеног паркинг места, те су као таква подложна предузимању „посебних мера и овлашћења“ из чл. 278. став 2. тачка 12. Закона о безбедности саобраћаја на путевима.

- Затим је одредбама **чл. 24. став 3.** оспореног Правилника уређено да *„привредно друштво може са јавних паркиралишта уклонити возило корисника који користи јавна паркиралишта супротно чл. 9. и 10. овог Правилника, уколико је возило регистровано изван регистрационих подручја које обухвата територија Републике Србије, уз обезбеђење фото-снимака и уз сачињавање записника са лица места“*.

Овим одредбама, сва возила регистрована изван регистрационих подручја које обухвата територија Републике Србије, а која су заустављена, односно паркирана супротно чл. 9. и 10. оспореног Правилника сврстана су у категорију „непрописно паркираних возила“ јер је над њима је привредно друштво „Паркинг систем и гараже Л.Е.“, доо Лесковац својим актом уредило (сопствено) овлашћење за спровођење „посебних мера и овлашћења“ у смислу чл. 278. став 2. тачка 12. Закона о безбедности саобраћаја на путевима. Тако се чланом 24. став 3. оспореног Правилника заправо прописује да су „непрописно паркирана возила“ и она возила чији власници нису *„платили коришћење паркинг места према времену задржавања“* или нису поступили у складу са *„ограничењем времена коришћења паркинг места“* (чл. 10. оспореног Правилника). Наведене одредбе се односе само на возила регистрована изван регистрационих подручја које обухвата територија Републике Србије, односно она чији су власници и корисници у огромној већини заправо страни држављани.

По мишљењу подносиоца иницијативе, одредбе чл. 24. став 3. нису само у супротности са Законом о безбедности саобраћаја на путевима који не прописује да се „посебне мере и овлашћења“ могу предузети над возилама чији власници нису *„платили коришћење паркинг места према времену задржавања“*, или нису поступили у складу са *„ограничењем времена коришћења паркинг места“*; или „само“ у супротности са Законом о забрани дискриминације (Сл. гласник РС, број 22/09) који забрањује дискриминаторско поступање у односу на лица, засновано на држављанству; већ су одредбе чл. 24. став 3. у супротности и с Уставом Републике Србије који у чл. 17. уређује положај страних држављана и гарантује им сва права зајемчена Уставом и законом, изузев права која по Уставу и закону имају само држављани Републике Србије. Ова права држављана Републике Србије, по мишљењу подносиоца иницијативе, сасвим сигурно нису оличена у могућности да држављани Републике Србије избегну уклањање возила са јавних паркиралишта само

захваљујући томе што су држављани Републике Србије, а уз истовремено санкционисање страних држављана који управљају возилима регистрованим ван Републике Србије у форми уклањања њихових возила са јавних паркиралишта.

Подносилац иницијативе такође сматра да се наведеним одредбама оспореног Правилника не може уређивати положај страних држављана различит у односу на држављане Републике Србије, а што је управо учињено одредбама чл. 24., став 3. оспореног Правилника којима је прописано да се уклањање, односно премештање возила заустављених, односно паркираних супротно чл. 9. и 10. оспореног Правилника предузима само у односу на возила са страним таблицама којима, по мишљењу подносиоца иницијативе, у огромној већини управо управљају страни држављани, односно су њихови власници.

- Такође, одредбама **чл. 24. став 4.** оспореног Правилника уређено је да *„Привредно друштво задржава право да са јавних паркиралишта уклони возило или изврши постављање уређаја којима се спречава одвожење возила корисника који користи јавна паркиралишта, а за кога се увидом у информативни систем контроле и наплате Привредног друштва утврди да има издату а неплаћену доплатну паркинг карту, уз обезбеђење фото снимака и уз сачињавање записника са лица места“*.

Слично, и одредбама **чл 22. став 4.** прописује се да *„привредно друштво задржава право да до плаћања доплате паркинг карте изврши постављање уређаја којим се спречава одвожење возила корисника из става 1. чл. 22. оспореног правилника“*.

И одредбама чл. 24. став 4. и 22. став 4. оспореног Правилника, привредно друштво „Паркинг систем и гараже Л.Е., доо Лесковац својим актом уређује сопствено овлашћење за спровођење мера постављања уређаја којим се спречава одвожење возила, и то ради измирења обавеза према „Паркинг систем и гараже Л.Е., доо Лесковац, а не због тога што су таква возила заустављена, односно паркирана супротно одредбама Закона о безбедности саобраћаја на путевима, те се над њима у складу са овим Законом, а по налогу овлашћеног лица, предузимају „посебне мере и овлашћења“ у форми уклањања, односно премештање возила, као и постављање уређаја којима се спречава одвожење возила.

По мишљењу подносиоца иницијативе наведене одредбе нису само у супротности са Законом о безбедности саобраћаја на путевима који не садржи одредбе да постојање обавеза према комуналном предузећу чине неко возило паркираним супротно одредбама овог закона, већ су одредбе у супротности и са Уставом Републике Србије који у чл. 58. гарантује право на имовину, и прописује да је одузимање или ограничење имовине ради наплате пореза и других дажбина или казни дозвољено само у складу са законом. Како је постављање уређаја којим се спречава одвожење возила очигледно ограничење имовине, по мишљењу подносиоца иницијативе поменуто ограничење имовине не може се прописати подзаконским актима, а нарочито не актима донешеним од стране предузећа или предузетника коме је поверена комунална делатност.

- На крају и одредбе **чл. 26. став 2.** које прописују: *„интервенција ће се сматрати започетом уколико у току интервенције уклањања непрописно паркираног возила, корисник непрописно паркираног возила дође на место интервенције“* јесу у супротности са чл. 54. став 6. Правилника о начину вршења контроле и непосредног регулисања саобраћаја на путевима и вођењу обавезних евиденција о примени посебних мера и овлашћења (Сл. гласник РС, број 69/2010) који прописује да се *„поступак уклањања возила сматра започетим када специјално возило стигне на место рада по позиву налогодавца или када су започете радње за припрему уклањања или када је добијен налог за премештање, а сматра се завршеним моментом одмицања најмање једног пара точкава возила од подлоге, након чега није могуће извршити прекид уклањања возила по издатом налогу“*.

Уопште, целим поглављем *„Поступање са непрописно паркираним возилима“* оспореног Правилника, а које обухвата чланове од 24. до 30. уређује се односи у вези са поступањем са непрописно заустављеним, односно паркираним возилима“, па се чак и (ре)дефинише непрописно заустављање, односно паркирање, иако, по мишљењу подносиоца иницијативе, и предузеће коме је поверена комунална делатност и локална самоуправа која ту делатност поверава, немају законског основа да се баве уређивањем односа у вези са поступањем са непрописно заустављеним, односно паркираним возилима, па ни дефинисањем у којим случајевима се неко возило сматра непрописно заустављеним, односно паркираним, будући да се ови односи

уређују Законом о безбедности саобраћаја на путевима, односно актом надлежног Министра, у складу са овим Законом.

У међувремену су и привредно друштво „Паркинг систем и гараже Л.Е.“, доо Лесковац и привредно друштво „Паркинг систем и гараже“ доо Београд променила називе, те се данас зову „Метропаркинг југ“ доо Лесковац, односно „Метропаркинг“ доо Београд.

ПРЕДЛОГ

На основу горе изнетог, подносилац иницијативе предлаже Уставном суду да:

1. Прихвати ову иницијативу и донесе решење којим се покреће поступак за оцену уставности и законитости оспореног Правилника о коришћењу јавних паркиралишта и уклањању непрописно паркираних возила;
2. Обустави извршење појединачних аката и радњи предузетих на основу оспореног Правилника о коришћењу јавних паркиралишта и уклањању непрописно паркираних возила до доношења коначне одлуке;
3. Донесе одлуку којом се оспорене одредбе Правилника о коришћењу јавних паркиралишта и уклањању непрописно паркираних возила проглашавају несагласним с Уставом и законом, а онда затим и оспорени Правилник у целини проглашава несагласним с Уставом и законом, те одреди начин за отклањање штетних последица које су настале услед примене Правилника о коришћењу јавних паркиралишта и уклањању непрописно паркираних возила.

Прилози:

- Правилник о коришћењу јавних паркиралишта и уклањању непрописно паркираних возила (Службени гласник града Лесковца, бр. 16/2009 и 5/2010);
- Уговор о обављању комуналне делатности одржавања јавних простора за паркирање и решење стационарног саобраћаја на територији града Лесковца“, бр. 352-8/09-І.

За подносиоца иницијативе
Горан Митровић, директор

У Лесковцу, 31. октобра 2011. године